

Beleidsplan RIBW K/AM 2012-2015

De hoofdlijnen

RIBW K/AM: onze opdracht

Wij begeleiden mensen die - al dan niet tijdelijk - belemmerd worden door psychiatrische en/of psychosociale kwetsbaarheid. Afhankelijk van de vraag kan de begeleiding zich op alle levensgebieden richten. Waar nodig doen we dit in combinatie met huisvesting. We werken actief samen met de cliënt en zijn omgeving en gaan uit van zijn eigen kracht en mogelijkheden. Zo helpen wij cliënten om hun leven op een betekenisvolle manier in te richten en hun persoonlijk perspectief te verwezenlijken.

Onze medewerkers krijgen en benutten de ruimte om optimaal in te spelen op de klantvraag in nauwe samenwerking met (keten)partners.

Vanuit deze opdracht hebben wij vier kernwaarden benoemd die de komende vier jaar leidend zullen zijn voor ons handelen ten opzichte van cliënten, medewerkers en partners. Deze vier kernwaarden zijn: **respectvol**, **verbindend**, **ontwikkelingsgericht** en **professioneel**.

■ In beweging

Er verandert de komende jaren veel in de geestelijke gezondheidszorg. De ambulante zorg en dagbesteding worden vanaf 2013 van de AWBZ overgeheveld naar de WMO en vallen daarmee dus onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten.

Nieuwe aanbieders zullen zich aandienen, maar ook nieuwe kansen voor bijvoorbeeld samenwerking met het welzijnswerk. Wat er met de verblijfszorg binnen de AWBZ gebeurt, is nog onzeker. Het accent zal in elk geval komen te liggen op de zwaardere zorg. Op termijn ligt binnen de AWBZ een scheiding van wonen en zorg in het verschiet. De uitvoering van de AWBZ komt bij zorgverzekeraars te liggen, in plaats van het zorgkantoor.

Bij onze GGZ-partners is een verschuiving naar ambulante zorg zichtbaar. Zij staan daarnaast voor de opgave een forse beddenreductie te realiseren.

Eén ding is zeker: de druk op de financiering van de zorg bij ons én onze zorgpartners zal toenemen. Om het maximale uit het beschikbare budget te halen, is het belangrijk dat we effectief en efficiënt werken. We moeten inzichtelijk maken wat we doen, met welk doel en met welk effect.

Naast de verwachte beperking in financiële middelen zal een krapte op de arbeidsmarkt ontstaan. Een extra stimulans om te zorgen dat we personeel binden aan onze organisatie. We zullen het beschikbare personeel optimaal inzetten en vrijwilligers en mantelzorgers zoveel mogelijk betrekken bij de ondersteuning van cliënten.

Waar staan we in 2015?

De Regionale Instelling voor Beschermd Wonen Kennemerland/Amstelland en de Meerlanden is anno

2012 een gezonde organisatie, verankerd in de regio. Dat betekent niet dat we op onze lauweren kunnen rusten. De wensen van cliënten veranderen en ook de wereld waarin wij werken is volop in beweging. Dit vraagt om een open blik naar binnen en naar buiten en een actieve dialoog met onze omgeving.

Als het aan ons ligt, is de RIBW K/AM in 2015 nog altijd een financieel gezonde organisatie, die gewaardeerd wordt door haar cliënten. We hebben een eigen plek in de keten van zorg en welzijn, spelen in op de ontwikkelingen in het veld en werken met enthousiaste medewerkers die staan voor een kwalitatief goede zorg.

“Ik vind het belangrijk dat iedere cliënt als een gelijkwaardig mens wordt gezien. Iedereen heeft zijn eigen kwaliteiten en moet die kunnen ontwikkelen.”

Clïent ambulante begeleiding

Aan dit meerjarenbeleid is een traject voorafgegaan waarin veel mensen hebben meegedacht; cliënten, medewerkers en externe partners. We zijn trots op dit unieke proces. De ambities van het meerjarenbeleid worden jaarlijks vertaald in concrete en meetbare doelstellingen in de jaarplannen van de organisatie en van de diverse locaties en afdelingen.

■ Cliënten

Wij gaan bij de ondersteuning van cliënten uit van hun eigen kracht; het gaat erom dat zij de regie over hun eigen leven kunnen (blijven) voeren. We koppelen de keuze voor de rehabilitatiemethodiek SRH aan de uitgangspunten van het herstelconcept: Herstel, Empowerment en Ervaringsdeskundigheid (HEE).

Het begrip 'herstel' verwijst naar het persoonlijke proces waarin mensen met een psychiatrische aandoening de draad weer oppakken en hun leven een nieuwe richting geven, als volwaardig burger met mogelijkheden en talenten. Wij ontwikkelen een programma om de begeleiding, onder andere met de inzet van ervaringsdeskundigen, meer herstelondersteunend te maken. Van jaar tot jaar stellen wij daarin prioriteiten, met in ieder geval ruime aandacht voor herstelgerichte activiteiten voor en door cliënten.

Koers op zelfstandigheid

Tot voor kort woonden cliënten bijna per definitie lang - en niet zelden levenslang - in een beschermende woonvorm. Voor sommige cliënten is dat passend en noodzakelijk, voor anderen niet. Met name met en voor cliënten met een lagere zorgzwaarte koersen wij op verdere zelfstandigheid. Zo richten wij ons, meer dan voorheen, op de tijdelijkheid van onze ondersteuning. Vanzelfsprekend hebben we oog voor goede randvoorwaarden, zoals huisvesting en ambulante begeleiding. Op deze manier hopen we ook de doorstroom binnen het Beschermd Wonen te vergroten en de vaak lange wachttijden te verkorten.

Maatschappelijk Steunsysteem (MSS)

Uitgaan van de kracht van cliënten betekent ook gebruik maken van het netwerk rondom de cliënt, zoals familie, vrienden, lotgenoten, burens en andere zorgaanbieders: zijn/haar 'maatschappelijk steunsysteem'. Gebruik maken en versterken van het (in)formele netwerk rondom de cliënt vergroot de mogelijkheid van de eigen regie en zelfstandigheid. De RIBW heeft daarbij vooral een verbindende en activerende, en soms coördinerende, rol. Wij ontwikkelen beleid om familie en contactpersonen

beter te informeren en daadwerkelijk te betrekken. Onze locaties werken wijkgericht en gaan actief de verbinding en samenwerking aan met andere voorzieningen en partijen in de buurt.

Activering

Een zinvolle besteding van de dag is voor iedereen, en dus ook voor onze cliënten, van groot belang en draagt bij aan hun herstel. Activering wordt dan ook een (nog) nadrukkelijker onderdeel van de begeleiding. Het begint al in de dagelijkse leefomgeving van de cliënt, bijvoorbeeld met werkzaamheden in een gemeenschappelijke tuin of koken voor en met andere cliënten. Op eigen tempo kan dit uitgroeien tot gestructureerde dagbesteding of (vrijwilligers)werk. We hebben zelf een activeringsaanbod, maar het liefst maken we gebruik van de mogelijkheden van andere aanbieders in de regio. We verwelkomen en ondersteunen cliëntgestuurde initiatieven.

Ontwikkelingen in ons aanbod

Beschermd Wonen blijft belangrijk. Wel ontwikkelen we daarbinnen nog meer gespecialiseerd aanbod, met name voor jongeren, cliënten met een dubbele diagnose en ouderen. Voor cliënten met wie het tijdelijk slechter gaat, of die een terugval hebben nadat ze zelfstandig zijn gaan wonen, ontwikkelen we nieuwe concepten als time-out en tijdelijke (logeer)opvang. Ook staan we open voor het creëren van een passend woonaanbod voor

andere doelgroepen, zoals bijvoorbeeld cliënten met een psychiatrische achtergrond en harddrugsverslaving.

Vooruitlopend op de overgang van **ambulante begeleiding** binnen de AWBZ naar de WMO houden we ons ambulante aanbod tegen het licht. We benutten de kansen die deze overgang biedt door waar nodig nieuwe zorgarrangementen te ontwikkelen, aansluitend bij de zorgvraag van de cliënten. We doen dit in nauwe samenspraak met lokale en regionale partners.

We zijn in de regio een belangrijke aanbieder binnen de **maatschappelijke opvang**. Wat ons betreft breiden we het aanbod de komende jaren uit en differentiëren het naar specifieke doelgroepen, zoals moeders met kinderen en wellicht ook, in samenwerking met anderen, harddrugsgebruikers. Ook binnen de maatschappelijke opvang willen we meer accent leggen op preventie en nazorg en daarmee op ambulante begeleiding.

“Sinds ik hier ben, ben ik enorm opgeknapt. Ik heb veel steun gehad van zowel mijn medebewoners als de begeleiding. Ik ben bijna vijf jaar verslaafd geweest. Dat leven ligt achter mij. Binnenkort kan ik weer zelfstandig wonen.”

Bewoner De Herberg

■ Medewerkers

Onze medewerkers staan midden in de praktijk. Met hun inzet, kennis en ervaring zijn zij degenen die onze plannen concreet inhoud geven.

Actieve aansturing op (kern)waarden

De gekozen kernwaarden kunnen meer dan protocollen en gedetailleerde voorschriften bijdragen aan het realiseren van onze koers. We werken hiervoor bij de start van de beleidsperiode een programma uit, met onder meer aandacht voor de meest functionele leiderschapsstijl.

Talenten optimaal benutten

Hoe geven we medewerkers de kans en ruimte hun talenten volop in te zetten en hoe benutten we hun kennis en kunde optimaal? Wij bieden onze medewerkers de mogelijkheid via jobrotation over de eigen muren te kijken. We stimuleren opleidingen, maar ook de onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring, bijvoorbeeld door de inzet van intranet en kenniskringen. Kennis delen is kennis vermenigvuldigen!

Ruimte voor eigen initiatief

De nieuwe uitdagingen waar wij voor staan, vragen om medewerkers die zelf initiatief kunnen en durven nemen, die flexibel zijn en die meebewegen met de klantvraag. We geven ze daar de ruimte voor. Ook in het initiëren van nieuwe ontwikkelingen worden medewerkers nadrukkelijk gevraagd hun inbreng te geven; twee keer per jaar zullen innovatiemarkten worden gehouden waar zij, samen met cliënten, nieuwe ideeën kunnen inbrengen.

Veilig en gezond werkklimaat

Uitgangspunt is dat onze medewerkers met plezier, veilig en gezond, ook op de lange termijn, blijven werken. Dit betekent dat de arbeidsomstandigheden, fysieke randvoorwaarden en veiligheidsrisico's binnen onze zorgverlening onze continue aandacht hebben. De nadruk ligt hierbij niet alleen op het opvangen van incidenten, maar ook en vooral op het voorkomen hiervan. Dat is uiteraard ook in het belang van cliënten.

Strategisch personeelsbeleid

De krapper wordende arbeidsmarkt vraagt om een lange termijn planning voor de werving van nieuwe medewerkers. Samen met opleidingsinstituten maken we lange termijnafspraken over de instroom van hun studenten als professionals binnen onze organisatie.

“Over vijf jaar stop ik met werken. Ik zou de aankomende tijd willen benutten om mijn kennis en passie voor het werken over te brengen.”

Medewerker

Huisvesting

We staan als RIBW de komende tijd voor een omvangrijke huisvestingsopdracht. In de beleidsperiode moeten we alleen al voor zo'n 150 cliënten vervangende huisvesting realiseren, omdat de huur van bestaande panden afloopt of omdat panden niet meer voldoen aan de huidige eisen.

Onderzoek moet uitwijzen of in de komende jaren nog meer panden voor vervanging in aanmerking komen. Anno 2011 is al een aantal vervangende projecten gestart, maar we zijn er nog niet. Bij nieuwe projecten gaan we uit van de nadrukkelijke voorkeur van cliënten voor meer individuele huisvesting, al dan niet geclusterd. Het hebben van eigen woonruimte is vaak een belangrijke voorwaarde voor cliënten om de stap te zetten van beschermd wonen naar zelfstandig wonen. Daar zullen we ons dus ook hard voor maken. Begin 2012 werken we onze ambities uit in een meerjaren huisvestingsplan, waar we over in gesprek gaan met corporaties en gemeenten.

Stakeholders en partners

We zijn bij uitstek een netwerkorganisatie. Cliënten hebben over het algemeen niet alleen met ons, maar ook met andere partijen te maken. Wij kunnen daarbij een verbindende en coördinerende rol spelen.

We zetten ons in om voorzieningen van anderen ook voor onze cliënten toegankelijk te maken en ondersteunen hen bij een actieve deelname aan de samenleving. Daarmee dragen we bij aan een grotere maatschappelijke acceptatie en participatie van mensen met psychiatrische en/of psychosociale problematiek.

Samenwerking met GGZ-partners

Een groot aantal van onze cliënten heeft behandelcontacten met een van de GGZ-partners. Dit vraagt goede afstemming en gezamenlijke afspraken. Heel belangrijk is de samenwerking met de FACT-teams (Functie Assertieve Community Treatment). We zullen met onze GGZ-partners meerjarenplannen maken om onze samenwerking te verstevigen en de gezamenlijke effectiviteit te vergroten.

Dialogoog en samenwerking met gemeenten

De rol van de gemeenten wordt de komende jaren steeds belangrijker. We gaan met hen in gesprek over

de vormgeving van het nieuwe WMO-beleid en willen een actieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling én de uitvoering van dit beleid. Wij stellen onze expertise en beleidsinformatie daar graag voor beschikbaar.

Erkende contractpartner zorgverzekeraars

Voor de AWBZ krijgen wij te maken met nieuwe gesprekspartners: de diverse zorgverzekeraars. We benutten de ervaring met het Locus-programma (samenwerkingsverband met Jeugdriagg rondom behandeling en begeleiding van jongeren) als 'good

practice' om ons als betrouwbare, innovatieve en daadwerkelijk klantgerichte contractpartner te presenteren.

Initiatieven met woningcorporaties

Woningcorporaties spelen een belangrijke rol in het verwezenlijken van nieuwe (ambulante) zorgarrangementen en voor de uitstroom van cliënten naar een zelfstandige woonomgeving. Op basis van het nieuwe lange termijn huisvestingsbeleid willen we met hen meerjarenafspraken maken.

■ Organisatie

We denken met onze huidige omvang, financiële positie en regionale spreiding goed in staat te zijn onze positie in de keten in te nemen en onze lokale verankering te verstevigen. Dat zijn belangrijke succesfactoren in de komende jaren. We zien voorsnog op het gebied van de organisatie geen grote veranderingen.

RIBW K/AM als netwerkorganisatie

We zijn voorstander van slim en flexibel samenwerken met andere partijen op deelgebieden, zoals huisvesting en ICT. Dit past in de noodzaak de overheaduitgaven beperkt te houden. Als lid van de RIBW Alliantie en GGZ Nederland delen we kennis en ervaring ook op inhoudelijk gebied. Onze nieuwe koers betekent dat we veel aandacht moeten besteden aan de externe communicatie.

Financiële positie

We zijn anno 2012 een financieel solide organisatie. Met alle veranderingen nemen de risico's van de bedrijfsvoering toe. We zullen dan ook een verstandig en terughoudend financieel beleid voeren, zodat we veilig door de komende roerige jaren heen komen.

Infrastructuur

Het benutten van nieuwe technologische mogelijkheden is belangrijk als we willen inspelen op de individuele klantvraag en op nieuwe ontwikkelingen. We hebben het vooral over een goed Elektronisch Cliënten Dossier (ECD), over de inzet van domotica en e-health, maar ook over het gebruik van bijvoorbeeld social media. Goede managementinformatiesystemen helpen om de resultaten en effecten van ons werk zichtbaar te maken en waar nodig bij te sturen. Op al deze terreinen nemen we initiatieven.

Bent u na lezing van de hoofdlijnen uit ons meerjarenbeleidsplan geïnteresseerd in het volledige plan, vraagt u dan een of meer exemplaren aan via het directiesecretariaat: e-mail directiesecretariaat@ribw-kam.nl of telefoon (023) 517 87 00.

COLOFON

TEKST PASCALE PAQUOT SERVAIS, PROJECTMANAGER ZORG, JAAP BONKENBURG (DE COALITIE) **FOTOGRAFIE** IRIS KEMP **VORMGEVING** M.ART GRAFISCHE **VORMGEVING** **DRUK** EXCELSIOR HAARLEM

RIBW K/AM STATIONSPLEIN 110 + 118 POSTBUS 2257 2002 CG HAARLEM (023) 517 87 00 POSTBUS@RIBW-KAM.NL WWW.RIBW-KAM.NL